

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Теорії авіаційних двигунів» (№ 201)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Л.Г.Бойко

(ініціали та прізвище)

« 31 » 08 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Екологічні аспекти проектування газотурбінних установок

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 14 «Електрична інженерія»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 142 «Енергетичне машинобудування»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Газотурбінні установки і компресорні станції»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2023 рік

Розробник: Герасименко В.П., проф. каф. 201, д.т.н., проф.

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри Теорії авіаційних двигунів»
(201)

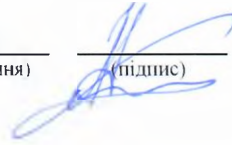
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «24» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

д.т.н., професор

(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Л.Г. Бойко

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни. Денна форма навчання
Кількість кредитів 5,0	Галузь знань <u>14 «Електрична інженерія»</u> (шифр та найменування)	<i>Обов'язкова</i>
Кількість модулів 2	Спеціальність <u>142 «Енергетичне машинобудування»</u> (код та найменування)	Навчальний рік
Кількість змістовних модулів 2		2023/2024
<i>Не передбачено</i>	Освітня програма <u>«Газотурбінні установки і компресорні станції»</u> (найменування)	Семестр
Загальна кількість годин 150	Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	3-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		Лекції ¹⁾
аудиторних – 6,0 год. самостійної роботи студента – 12,7 год.		24
		Практичні ¹⁾
		24
		Лабораторні ¹⁾
		–
		Самостійна робота
		102
		Вид контролю
		Модульний контроль, іспит

Примітки:

1. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: $48/102=0,47$

¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: теоретично і практично підготувати майбутніх фахівців до оцінки екологічних аспектів при проектуванні ГТД

Завдання : вивчення механізмів утворення шкідливих речовин при згорянні палив в камерах згорання ГТД, методів розрахунку шкідливих викидів, заходів щодо їх зниження. Механізмів утворення шуму і заходів запобігання шуму ГТД.

Загальні:

ЗК1 – Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК4 – Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК5 – Здатність працювати в міжнародному контексті

Фахові:

СК1 – Здатність застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки в сфері енергетичного машинобудування.

СК2 – Здатність критично осмислювати проблем і перспектив розвитку у сфері енергетичного машинобудування та дотичних міждисциплінарних проблем

СК3 – Здатність аналізувати та комплексно інтегрувати сучасні знання з природничих, інженерних, суспільно-економічних та інших наук для розв'язання складних задач і проблем, пов'язаних з проектуванням та експлуатацією енергетичного і теплотехнологічного обладнання.

СК4 – Здатність аналізувати, оцінювати та застосовувати науково-технічну інформацію в галузі енергетичного машинобудування.

СК5 – Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні проекти і програми, забезпечувати конкурентоздатність продукції, здійснювати техніко-економічне обґрунтування проектів у галузі енергетичного машинобудування.

СК7 – Здатність приймати ефективні рішення з виробництва і експлуатації енергетичного та теплотехнологічного обладнання з урахуванням вимог щодо якості, екологічності, надійності, конкурентоздатності та охорони праці.

Очікувані результати навчання:

РН1 – Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, а також критичне осмислення сучасних проблем у галузі енергетичного машинобудування для розв'язування складних задач професійної діяльності.

РН2. – Здійснювати пошук необхідної інформації у науково-технічній і патентній літературі, базах даних, інших джерелах з технологій і процесів у галузі енергетичного машинобудування, на їх основі, систематизувати, аналізувати та оцінювати відповідну інформацію.

РН3 – Формулювати і розв'язувати складні інженерні, виробничі та/або дослідницькі задачі під час проектування, виготовлення і експлуатації газотурбінних установок, іншого енергетичного обладнання та створення конкурентоспроможних розробок, втілення результатів у інноваційних проектах.

РН4 – Розробляти і реалізовувати проекти у галузі енергетичного машинобудування та пов'язані з нею міждисциплінарні проекти з урахуванням технічних, економічних, правових, соціальних та екологічних аспектів.

РН5 – Створювати новітні технології та процеси і обґрунтовувати вибір обладнання та інструментів, з урахуванням обмежень в енергетичному машинобудуванні на основі сучасних знань в енергетичній та суміжних галузях.

РН7 – Приймати ефективні рішення з інженерних та управлінських питань у галузі енергетичного машинобудування в складних і непередбачуваних умовах, у тому числі із застосуванням сучасних методів та засобів оптимізації, прогнозування та прийняття рішень.

РН9 – Формулювати та вирішувати інноваційні задачі галузі енергетичного машинобудування з урахуванням вимог до результатів, технічних стандартів, а також нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, інтелектуальна власність, навколишнє середовище, економіка і виробництво) аспектів.

Пререквізити: Хімія, Фізика, Теорія ГТД і У.

Кореквізити: переддипломна практика, дипломне проектування.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Шкідливі викиди у вихлопних газах ГТД і У. Парникові гази.

Вступ до дисципліни «Екологічні аспекти проектування ГТУ»

Предмет вивчення і задачі дисципліни. Місце дисципліни у навчальному плані. Тенденції екологічного захисту населення та природи на Землі. Основні напрямки діяльності людства та громадськості з захисту навколишнього середовища (природи та живого світу) на Землі. Міжнародні організації з екологічної діяльності.

Тема 1. Шкідливий вплив газотурбінних двигунів і установок та енергетичних комплексів на навколишнє середовище і людину. Забруднення повітря, ґрунту і водних ресурсів.

Тема 2. Процеси горіння в камері згорання ГТУ та утворення шкідливих речовин. Виникнення шкідливих речовин у камерах згорання газотурбінних двигунів та установок. Процеси горіння у потоці.

Тема 3. Механізми утворення шкідливих речовин у камері згорання ГТУ. Утворення окислів азоту в камерах згорання ГТД і ПД. Утворення чадного газу в камерах згорання ГТД і ПД. Утворення сажі (диму) та бензапірену в камерах згорання ГТД. Утворення окислів сірки та заходи щодо їх уникнення шляхом рафінування.

Тема 4. Нормування та зменшення викидів у атмосферу. Нормування шкідливих викидів авіаційних ГТД та наземних ЕУ. Заходи щодо зменшення окислів азоту, сажі і чадного газу в ГТД і У. Проектування «чистих» камер згорання.

Тема 5. Засоби контролю забруднення атмосферного повітря ГТУ. Метрологічне забезпечення контролю шкідливих викидів у вихлопних газах ГТД і У та контролю стану атмосферного повітря в промислових зонах.

Модульний контроль

Модуль 2.

Змістовий модуль 2. Шумові характеристики ГТД і У.

Тема 6. Характеристики гідродинамічного шуму. Виникнення шуму в ГТД. Вимірювання та характеристики шуму. Рівень звуку. Виробничий шум на компресорних станціях (КС).

Тема 7. Механізми виникнення шуму в ГТУ та заходи щодо його зменшення. Джерела виникнення шуму в авіаційних двигунах та енергетичних установках. Шум реактивної струмини та заходи щодо його зменшення. Конструкційні та експлуатаційні заходи. Шум лопатевих машин та заходи щодо його зменшення.

Тема 8. Нормування та вимірювання шуму. Нормування шуму в авіації та виробничих умовах на КС.

Тема 9. Використання води і пари в енергетиці. Підготування промислової води для енергетичних систем. Стічні води, містські та промислові каналізації. Очисні споруди та станції. Норми на шкідливі речовини. Метрологічне забезпечення контролю шкідливих речовин у стічній та промисловій воді.

Тема 10. Забруднення ґрунту та засоби знешкодження твердих відходів енергетики. Шкідливі реактивні та ракетні палива. Заходи з дегазації поверхонь ґрунту. Вимоги та правила користування шкідливими паливами. Шкідливі мастильні матеріали ГТД і У та заходи щодо їх безпечного використання. Заходи щодо знешкодження твердих шкідливих відходів енергетики. Перероблення промислових та побутових твердих відходів на горючі матеріали. Метрологічне забезпечення контролю шкідливих речовин у твердих промислових відходах енергетичних підприємств.

Модульний контроль

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	лаб.	п	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Шкідливі викиди у вихлопних газах ГТД і У					
Вступ до навчальної дисципліни	12	2	–	–	10
Теми 1-3. Утворення шкідливих речовин у камерах згоряння ГТД	42	10	–	8	24
Теми 4-5. Метрологічний контроль та нормування шкідливих викидів у вихлопних газах ГТД і У	34	8	–	6	20
Модульний контроль					
Разом за змістовним модулем 1	88	20	–	14	54
Змістовий модуль 2. Шумові характеристики ГТД і У та забруднення води і ґрунту в енергетиці					
Теми 6-8. Шум ГТД і У та заходи щодо його зменшення	40	2	–	10	28
Теми 9-10. Забруднення води та ґрунту в енергетиці	22	2	–	–	20
Модульний контроль					
Разом за змістовним модулем 2	62	4	–	10	48
Разом за модулем 1	150	24	–	24	102

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Не передбачено навчальним планом</i>		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типи камер згоряння. Зміна температури газів у камері згоряння.	6
2	Методи газового аналізу. «Прилад Орса»	6
3	Методика визначення складу вихлопних газів ГТД газоаналізатором «Testo-350»	6
4	Нормування шуму у авіації	6
	Разом	24

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Не передбачено навчальним планом</i>		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Проблеми екології та вплив енергетики на навколишнє середовище.	10
2	Утворення шкідливих речовин в камерах згоряння та заходи щодо їхнього зменшення.	24
3	Метрологічний контроль та нормування шкідливих викидів із ГТД.	20
4	Шум ГТД і заходи щодо його зменшення.	28
5	Забруднення води і ґрунту та засоби його знешкодження.	20
Разом		102

9. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми
<i>Не передбачено навчальним планом</i>	

10. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації, самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники) та викладеними в internet матеріалами з проблемних питань екології.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, підсумковий контроль та контроль у вигляді іспиту.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

№ з/п	Елемент модуля	Бали	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1				
1	Виконання практичних робіт	0 – 3	3	0 – 9
2	Захист практичних робіт	0 – 3	3	0 – 9
3	Виконання індивідуального завдання за бажанням студента	0 – 10	1	0 – 10
4	Складання модульного контролю	0 – 22	1	0 – 22
Разом за модуль 1				0...50
Модуль 2				
1	Конспект лекцій	0 – 7	1	0 – 7
2	Виконання практичних робіт	0 – 3	3	0 – 9
3	Захист практичних робіт	0 – 3	3	0 – 9
4	Складання модульного контролю	0 – 25	1	0 – 25
Разом за модуль 2				0...50
Всього за підсумковий контроль чи іспит				0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Незараховано

13. Методичне забезпечення

1. Базові підручники та навчально-методичні посібники наведені в п. 14
2. Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=2664>

14. Рекомендована література

Базова

1. Екологічні аспекти проектування газотрубних установок : навч. посіб. / В. П. Герасименко ; М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т". - Харків. - Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського "Харків. авіац. ін-т", 2020. - 33 с.
http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Ekolog_Gerasimenko.pdf
2. Герасименко В.П. Правила технічної експлуатації ГПА. – Х.: ХАІ. – 2015. – 92 с.
https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Gerasimenko_PTE.pdf
3. Герасименко В.П. Теорія авіаційних двигунів. – Х.: ХАІ. – 2003. – 199 с.
4. Газотурбінні двигуни літальних апаратів: Підручник /Ю.М. Терещенко, Л.Г. Бойко, О.В. Мамлюк; За ред. Ю.М. Терещенка. - К.: Вища школа, 2000. - 319 с.
5. Герасименко В.П., Нікішов А.А. Проектування камер згоряння ГТД. – Х. – ХАІ. – 1999. – 88 с.

https://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=DocBibRecord&lang=ukr&caller_mode=BookList&themes_basket=&ttp_themes_basket=&ext=no&theme_path=0&author_fld=&docname_fld=%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%81%D1%8B+%D0%B2+%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%85+%D1%81%D0%B3%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%93%D0%A2%D0%94&docname_cond=beginwith&year_fld1=&year_fld2=&udc_fld=&isbn_fld=&lang_list=0&pubplace_fld=&publisher_fld=&bbc_fld=&issn_fld=&annotation_fld=&volume_fld=&part_fld=&responsibility_fld=&theme_cond=all_theme&littype_list=0&theme_list=0&disciplinesearch=&discipline_list=&tpage=1&step=20&faculty_list=0&department_list=&speciality_list=0&knmz_doctype_list=0&speciality_knmz_list=&sillabus_list=&knowledgearea_list=&qualificationlevel_list=&initiator_mode=SearchDocForm&full_searchfld=&ecopy=4&combiningAND=0&is_ttp=0&print_basket=%2C&docid=510350097&doctype_list=0&doctoselect=0

Допоміжна

6. Герасименко В.П. Газотурбінні двигуни ГПА. Визначення характеристик. Х. – ХАІ, 2012 р.
7. Заболотний О.В., Цеховський М.В. Методи та засоби вимірювання фізико-хімічних величин. Контроль якості та складу природного газу. – Ч. 1. Навч. посібник. ХАІ, 2008.
8. Заболотний О.В., Світличний О.В. Методи та засоби вимірювання фізико-хімічних величин. Контроль якості твердих та рідинних речовин. Навч. посібник. ХАІ. – Ч.2. – 2008.
9. Вороновський Г.К., Переверзев Н.П. Екологія и енергетика.– Х.: «Курсор», 2000.
10. Основи загальної екології. /Білявський Г.О., Падун М.М., Фардуй Р.С.. К.: Либідь, 1995.– 367 с.
11. Енергетичні та екологічні характеристики ГТД при використанні вуглеводневих палив та водню. /Каніло П.М., Подгорний А.Н., Христин В.А.– К.: «Наукова думка», 1989.– 221 с.
https://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=DocBibRecord&lang=ukr&caller_mode=BookList&themes_basket=&ttp_themes_basket=&ext=no&theme_path=0&author_fld=&docname_fld=%D0%AD%D0%BD%D0%B5%D1%80%D0%B3%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5+%D0%B8+%D1%8D%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5+%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8+%D0%93%D0%A2%D0%94+%D0%BF%D1%80%D0%B8+%D0%B8%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8C%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B8+%D1%83%D0%B3%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%8B%D1%85+%D1%82%D0%BE%D0%BF%D0%BB%D0%B8%D0%B2+%D0%B8+%D0%B2%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B0&docname_cond=beginwith&year_fld1=&year_fld2=&udc_fld=&isbn_fld=&lang_list=0&pubplace_fld=&publisher_fld=&bbc_fld=&issn_fld=&annotation_fld=&volume_fld=&part_fld=&responsibility_fld=&theme_cond=all_theme&littype_list=0&theme_list=0&disciplinesearch=&discipline_list=&tpage=1&step=20&faculty_list=0&department_list=&speciality_list=0&knmz_doctype_list=0&speciality_knmz_list=&sillabus_list=&knowledgearea_list=&qualificationlevel_list=&initiator_mode=SearchDocForm&full_searchfld=&ecopy=0&combiningAND=0&is_ttp=0&print_basket=%2C&docid=510202403&doctype_list=0&doctoselect=0
12. Gas turbine theory by hih saravanamuttoo, h. cohen & gfc rogers, 5 th edition
<https://soaneemrana.org/onewebmedia/GAS%20TURBINE%20THEORY%20BY%20HIH%20SARAVANAMUTTOO,%20H.%20COHEN%20&%20GFC%20ROGERS.pdf>

15. Інформаційні ресурси

Сайт кафедри <http://k201.khai.edu>.